

TEBLİĞ

Orman ve Su İşleri Bakanlığından:

DURGUN YERÜSTÜ KARA İÇ SULARININ ÖTROFİKASYONA

KARŞI KORUNMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, göl, gölet ve baraj göllerinin ötrofikasyona karşı korunmasına ilişkin ilke ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 29/6/2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci, 9 uncu ve 26 ncı maddeleri ile 30/11/2012 tarihli ve 28483 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliğinin 6 ncı ve 14 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığını,
  - b) Balık yetiştiriciliği tesisi: Karada faaliyet gösteren tesisler hariç olmak üzere yavru balıkların hasat edilme zamanına kadar gölet ve baraj göllerinde yetiştirildiği tesisleri,
  - c) Ekstansif yetiştiricilik: Suyun doğal verimliliğine dayanan, stok kontrolü yapılan düşük üretimli yetiştiriciliği,
  - ç) Entansif yetiştiricilik: Tamamen dıştan yemlemeye dayalı yoğun yetiştiriciliği,
  - d) Müteşebbis: Balık yetiştiriciliği tesisi kurmak isteyen, kuran ve işleten gerçek ve tüzel kişileri,
  - e) Özümlene kapasitesi: Su ekosistemine ve suyu tüketen insanlara zarar vermeden su kütlelerinin kirleticileri taşıyabilme kapasitesini,
  - f) Trofik seviye: Bir su kütlelerinin besin maddesi konsantrasyonu, klorofil-a, fitoplankton biyokütlesi ve ışık geçirgenliği göz önünde bulundurularak belirlenen su kalitesi durumunu,
  - g) Yarı entansif yetiştiricilik: Tamamlayıcı yemlemeye veya gübrelemeye dayalı yetiştiriciliği,
  - ğ) Yönetmelik: Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliğini,
- ifade eder.

İlke ve esaslar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki göl, baraj gölü ve göletlerin korunması doğrultusunda;

- a) Yayılı ve noktasal kaynakların baskısı altında olan ve potansiyel olarak ötrofikasyon riski bulunan göl, baraj gölü ve göletlerin belirlenmesi,
- b) Tatlı su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanabilmesi maksadı ile göl, baraj gölleri ve göletlerin besin elementleri açısından özümlene kapasitelerinin belirlenmesi,

c) Hipertrofik, ötrofik ve ötrofikasyon riski altında olan göl, baraj gölü ve göletlere yapılacak kentsel atık su deşarjlarında azot ve/veya fosfor gideriminin yapılması,

ç) Noktasal ve yayılı kaynakların baskısı sebebi ile ötrofikasyon riski altında bulunan göl, baraj gölü ve göletlerde besin elementlerinin kontrolüne yönelik tedbirlerin alınması,

d) Ötrofikasyon riski altında bulunan göl, baraj gölü ve göletlerde, Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen parametrelerin izlenmesi,

e) Doğal göllerde, gölün ekolojik yapısının bozulmasının engellenmesi amacıyla, Bakanlık ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından izin verilmediği sürece göldeki doğal balık türleri ile ekstansif balık yetiştiriciliği dışında yetiştiricilik yapılmaması,

f) Baraj gölü ve göletlerin özümleme kapasitesi belirleninceye kadar balık yetiştiriciliği tesisleri kurulurken Yönetmeliğin 14 üncü maddesindeki trofik seviye sınıflandırmasının dikkate alınması,

g) Göl, gölet ve baraj göllerinde, Yönetmelikte belirtilen esaslara göre balık yetiştiriciliği tesisi kurulması,

ğ) Entansif ve/veya yarı entansif yetiştiricilik tesislerinin oligotrofik ve mezotrofik gölet ve baraj göllerinde faaliyet göstermesi,

esastır.

Alıcı ortamın trofik seviyesinin belirlenmesi

MADDE 5 – (1) Göl, baraj gölü ve göletlerin trofik seviyesi Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen kriterlere göre belirlenir.

(2) Göl, baraj gölü ve göletlerin trofik seviyesi belirlendikten sonra yapılacak değerlendirmelerde noktasal ve yayılı kaynaklı baskılar da göz önüne alınır.

(3) Trofik seviyeleri belirlenen göl, baraj gölü ve göletlerinin su kalitesine etki eden noktasal ve yayılı kaynaklı baskılar ve bu baskılar neticesinde su kalitesinin etkilenme durumu tespit edilir.

Trofik seviyenin iyileştirilmesi için tedbirler

MADDE 6 – (1) Göl, baraj gölü ve göletlerin trofik seviyesinin kötüleşmesinin engellenmesi ve su kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla alınması gereken tedbirler, ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte Bakanlıkça belirlenir.

(2) Göl, baraj gölü ve göletlerin trofik seviyesinin ötrofik veya hipertrofik çıkması durumunda;

a) Su kütlelerinin havzalarında noktasal kaynaklardan, katı atık depolama alanları ve vahşi depolama sahalarından meydana gelen kirliliğin azaltılması ve trofik seviyesinin oligotrofik ve mezotrofik seviyeye ulaşacak şekilde iyileştirilmesi amacıyla Bakanlıkça, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirimde bulunulur ve uygulamaların takibi yapılır.

b) Su kütlelerinin havzalarında yayılı kaynaklardan meydana gelen kirliliğin azaltılması ve trofik seviyesinin oligotrofik ve mezotrofik seviyeye ulaşacak şekilde iyileştirilmesi amacıyla Bakanlıkça, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bildirimde bulunulur ve uygulamaların takibi yapılır.

c) Balık yetiştiriciliği tesislerinin su kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması için Bakanlıkça, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bildirimde bulunulur ve uygulamaların takibi yapılır.

ç) Göl, baraj gölü veya göletin dip çamurunun temizlenmesi amacıyla yapılacak fizibilite ve tarama çalışmaları Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ilgili kurumların görüşü alınarak gerçekleştirilir.

(3) Bakanlık, göl, baraj gölleri ve göletlerde alıcı su ortamının özelliklerini dikkate alarak, su kalitesinin telafisi mümkün olmayacak şekilde bozulmasını önlemek amacıyla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Çevre

ve Şehircilik Bakanlığının uygun görüşünü alarak ilave tedbirler getirebilir.

Özümleme kapasitesi

MADDE 7 – (1) Göl, baraj gölü ve göletlerin özümleme kapasiteleri, alıcı su ortamının hidrolojik özellikleri, besin elementleri için Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen trofik sınıflandırma sınır değerleri ve ilgili diğer çevresel özellikler de dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir.

İzleme

MADDE 8 – (1) Göl, baraj gölü ve göletlerde besin elementleri açısından yapılacak izleme, Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen parametrelere göre Bakanlıkça yapılır.

(2) Göl, baraj gölü ve göletlerde besin elementleri açısından izleme sonuçlarına göre eğilim analizi Bakanlıkça yapılır.

(3) Göl, baraj gölü ve göletlerde, ötrofikasyon riskini kontrol etmek amacıyla Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen parametrelere ek olarak sıcaklık, çözünmüş oksijen, pH, askıda katı madde parametrelerinin ölçümleri de yapılır.

Ötrofikasyonun önlenmesi için balık yetiştiriciliği tesislerinin uyması gereken hususlar

MADDE 9 – (1) Yeni kurulacak balık yetiştiriciliği tesisleri, Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'una göre trofik seviyeleri oligotrofik ve mezotrofik olarak belirlenmiş baraj gölü ve göletlerde faaliyetlerini gerçekleştirir. Ancak, trofik seviyeleri ötrofik ve hipertrofik olan baraj gölleri ve göletlerde ise sadece bu sulara yaşayabilen türlerin yetiştiricilik faaliyetine de izin verilebilir.

(2) Baraj gölü ve göletlerin özümleme kapasitesi belirleninceye kadar yeni kurulacak balık yetiştiriciliği tesisleri kurulmadan önce müteşebbis tarafından tesisin kurulacağı alana ilişkin Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen parametrelerin analizleri yaptırılır. Analizler Nisan veya Ekim aylarından birinde gerçekleştirilerek aynı ay içerisinde Bakanlığa raporlanır.

(3) Bakanlık, neticeleri Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'una göre değerlendirir ve su kütesinin trofik seviyesinin oligotrofik ve mezotrofik çıkması durumunda balık yetiştiriciliği için uygun olarak kabul eder. Ötrofik veya hipertrofik çıkması durumunda ise bu sulara yaşayan türlere ilişkin müracaat olması durumunda yetiştiricilik yapılacak türe göre değerlendirme yapılır.

(4) Mevcut balık yetiştiriciliği tesisleri ile alakalı olarak müteşebbis tarafından faaliyeti süresince Nisan ve Ekim aylarında Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'unda verilen parametrelerin analizleri yaptırılır. Analiz sonuç raporları aynı yılın Aralık ayı sonuna kadar Bakanlığa ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına eşzamanlı olarak gönderilir.

(5) Bakanlık, neticeleri Yönetmeliğin Ek-7 Tablo 10'una göre değerlendirir. Değerlendirme neticesinde su kütesinin trofik seviyesinin ötrofik veya hipertrofik çıkması durumunda; Bakanlık tarafından, su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlara bildirimde bulunulur ve uygulamaların takibi yapılır.

(6) Yetiştiricilik yapılan tesisin çevresinde 20-40 metrelik alanın 4 bir kenar noktalarından, dip ve yüzey olmak üzere iki derinlikten örnekleme yapılır. Alınan örnekler ayrı ayrı karıştırılarak her iki derinlik için birer kompozit numune oluşturulur ve iki farklı derinlikten elde edilen numuneler analiz edilir.

(7) Yeni kurulacak tesisler için ise tesisin kurulacağı alanın herhangi bir noktasından dip ve yüzey olmak üzere iki derinlikten örnek alınarak analiz edilir.

(8) Numune alma ve analiz işlemleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş laboratuvarlar ile üniversite laboratuvarları tarafından gerçekleştirilir.

(9) Su ortamından numune alma işlemi; numunenin alındığı tarih ve saatin yanı sıra yağış, hava sıcaklığı gibi meteorolojik şartlar ve su sıcaklığı dikkate alınarak yapılır. Numune alma noktalarının koordinatları, noktanın derinliği, o noktadaki toplam su derinliği kaydedilir.

(10) Numune alma, taşıma, saklama ve analiz yöntemleri ile ilgili olarak 10/10/2009 tarihli ve 27372 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliği” hükümlerine uyulur.

İstisnai haller

MADDE 10 – (1) Doğal afetler, sonucu etkileyecek aşırı meteorolojik şartlar ve/veya kaza durumunda; olağanüstü halin resmi olarak belgelenmesi halinde analiz raporları bu hususlar dikkate alınarak değerlendirilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartların numune alımını engellemesi ve bu durumun resmi olarak belgelenmesi halinde; numune, söz konusu olağanüstü halin geçmesini müteakip ay içinde alınır ve hazırlanan raporda bu hususlar detaylı olarak belirtilir.

Denetim ve yaptırım

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamında değerlendirilen su ortamlarının mevcut durumunun bozulmasına yol açan faaliyetler, ilgili mevzuat çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarca denetlenir ve gerektiğinde yaptırım uygulanır.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Orman ve Su İşleri Bakanı yürütür.